

Il Nodo Cooperazione Internazionale NGO

Il Nodo is a non profit organization founded in Italy at the beginning of 2008 by a group of friends who, after travelling and staying in Cambodia, and being fascinated by its beauty and culture, decided to join their efforts, knowledge and professional abilities, to collaborate in the development of projects for this country.

Il Nodo, which in Italian means "the knot", envisions a tie between East and West, combining the best of skills and the culture of both worlds to give birth to a new and richer quality of life for the less privileged.

Il Nodo has collaborated with several organizations working on Cambodia in order to provide support in the improvement and the implementation of cooperation projects.

Il Nodo takes care of over three thousand children and young people in Cambodia: they drink clean water, go to school and learn a job.

The projects of II Nodo follow the 17 objectives of the 2030 agenda for a Sustainable Development, an action program made for people, our Planet and prosperity, which has been signed in 2015 by the governments of 193 member states in the UN.

The II Nodo works in Cambodia with learning and training initiatives for adolescents and kids coming from extremely disadvantaged backgrounds. Our goal is to help them become healthy and develop useful skills and knowledge so they can be self-sufficient and contribute to the future success of their families and country.

This story, written by a *Khmer* art professor, intends to find the roots of women virtues and strength in the Khmer rich history and culture.

Il Nodo Cooperazione Internazionale Onlus via Torelli Viollier 52 20125 Milano, Italia tel +39 02 66801806

Il Nodo International Cooperation Cambodia No. 79, St. 37 I BT, Boeung Tum Pun, Mean Chey, Phnom Penh Cambodia tel +855 (0)23 6604747

Marilia Albanese

The New Queens ព**្**រះមហាក្សត្វីជំនាន់ថ**្**មី

Drawings by គំនូរដ**ោយ** Jacopo Stoppa

Editing កសែមៈរូល Pam Gibson

Layout ប្**លង់**

Monica Fumagalli Iliprandi

Publishing consultant ទីប**្**រឹក**្**សាប**ោះ**ពុម**្**ពផ**្**សាយ **Dario Moretti**

© 2017 il Nodo Cooperazione Internazionale Onlus

This booklet is not for sale សៀវភ**ៅន**េ គឺមិនមនៃសម**្**រាប់លក់ទ

Printed in Cambodia បទោះពុម១ពនទៅក១នុងប១វទសេកម១ពុជា

A Queen for the Modern World

This story portrays how traditional customs influence today's young Cambodians, and shows how they can embrace the past, yet still develop skills needed to thrive in the modern world. A story which is a picture of Cambodian youth today: a journey in progress which starts out from their traditional roles, but which encounters the problems of a society whose modernisation, more often than not, results in inequalities. Today, to prepare themselves for a future in which they are justly recognised for the qualities they have, Cambodian girls must first come to terms with their past. A new path to be invented every day, but which certainly comes through education.

Cambodian history shows that women played an important role in the Khmer Empire. Queens and princesses were sophisticated, cultured and very knowledgeable. They exerted their influence in the political sphere and the arts. From Jayadevi, the daughter of Jayavarman I who ascended to the throne in the seventh century (described as being "endowed with all the divine virtues") to the famous Jayarajadevi and Indradevi (brides of the last great emperor, Jayavarman VII in the thirteenth century) the ladies of Kambujadesha were considered "oceans of wisdom." Honored in life and worshipped after death, they still live on today in the memory of the Cambodian people.

At school girls often do better, they are more scholarly and better prepared than the boys. Today, girls excel in sports and many women athletes can be found in Cambodia's Olympic and Asian Games teams. The young Cambodian women of today are no longer confined to serve as submissive homemakers. Now, they often need to move to cities to find jobs to support their families.

They come into daily contact with other women who are educated and seeking meaningful careers. They realize that while an education may not be needed to work in the silence of the rice paddies or at home, it is an indispensable tool needed to compete with thousands of other young women — whether for a job in the city, in a factory or in an office. It turns out that the one who knows more is really worth more in the work world.

The best example for today's followers of this ancient female wisdom is the Queen Mother, Norodom Monineath. She is smart, educated and shows a keen and substantive interest in social projects aimed at improving the living conditions of Cambodians, and in particular women.

A Queen for the Modern World is a tribute to the evolution of the role of women in Cambodia, to which Il Nodo (Onlus) is witness in its daily work. It is also meant to encourage young Cambodian women to continue along the path to assert their personalities, become educated and further develop their important role in their country's culture.

ព្រះមហាក្សត្វីនៅក្នុងពិភពសម័យទំនបើប

ប្សវត្ថិសាស្សាត្តរបស់ប្បទេសេកម្យុជាបានបង្ហាញថា ស្សាតីបានដរើរតួនា ទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុនងសម័យកាលអាណាចក្ រខ្មម់រ៉ៅ ព្រះមហាក្ សត្សិ៍ និង ព្រះអង្គគម្ចាស់ក្ សត្សិ៍ ទាំងអស់មានភាពជរឿនល្បឿន យល់ដឹងអំពីពីវប្បធម៌ និងមានចំណះដឹងជ្យាជ្រុះ។ ទ្យុរង់ក៏បញ្ជូជបាបឥទ្ធិពលរបស់ទ្បុរង់ទៅក្នុនបរិយាកាស នយោបាយ និងផ្ទុនកែសិល្បៈផេងដំរ៉ៅ ចាប់ពីព្រះនាងជ័យទិរី ដល់ជាបុត្សិរបស់ព្រះបាទជ័យវប្មមនិ៍១ បានឡើងគប្អងរាជ្យយន្យៅសតវត្សអ៊ីទី៧ (ដល់ត្បូវបានចាត់ទុកជាក្សសត្វដែលមានទសពិធរាជធម៌) រហូតដល់ ព្រះនោងជ័យ រាជទិរី និង ឥន្ស្ទេទិរី ដល់មានករេត្រីឈ្មោះហេតុល្លប់ល្បាញ (ជាព្យរះមហសើ និមហាអធិរាជចុងក្រព្យាយង្គ អស់គឺព្រះបាទជ័យវប្មមនិ៍៧ នៅក្នុនុង សតវត្សស៍ទី១៣) ស្សាតីកម្ពុពុជាត្បូវបានចាត់ទុកថាជាក្សសំប្រាញនៅពេលមានព្រះជន្មម និងទទួលបានគោរពេប្ដក់ក្រលោយពេលសុគត អនុកទាំងពីរ ស្ថិតនៅក្នុនុងចិត្ចតរបស់ប្បាជាជនខ្មមវែគ្សាប់្យាញក្ដាញសំបានចាត់ទុកទាំងពីរ ស្ថិតនៅក្នុនុងចិត្ចតរបស់ប្បាជាជនខ្មមវែគ្សាប់្យាញក្ដាស្តេសព្រះ ថ្ងៃងនៃ៖។

ស្្រុតីខ្ ម៉េកេ្ នុងសម័យនេះ មិនមនៃទុកសម្បាប់បម្រត្រើតកិច្ចចការជាមផេ្ទះ ទៀត
ឡើយ។ នៅសាលារៀន មានក្ មងេស្សី២ជាច្ រើនរៀនបានពួក ំ
ហើយពួកគេទេ លេបានអាហារូបករណ៍ និងមានការរៀបចំល្្ អប្សស្រីរជាងបុរស។
ក្ មងេស្សី២នៅពេលបច្ចេបន្ ននះពូកខែាងកីឡា ហើយអត្តពលិកជានារីជាច្ រើនបានចូលរួមក្នុនងការប្សកួតកីឡាអូឡាំពិកកម្ពុជា និងអាស៊ាន។ ឥឡូវនេះស្សុត្តច្បានចាំ បាច់ផ្លាស់ទីលំនៅមកទីក្សុង ដទើមប្រីស្សងៃវេត្តការងារសម្សាប់ផ្គុំគត់ផ្គុំគង់គ្ រួសាររបស់ពួកគ។ ពួកគមេកជួបជាមួយនិងស្សុត្តដទំទៀត ដលែទ ខូលបានការអប់រំ និងមានការងារ ស្មុអាចផ្ ៃជារៀងរាល់ថ្ ង ពីពួកគដើងថា ការអប់រំអាចធ្ វើច្បាយពួកគ អូចផុតពីការធ្ វូរើ ការនៅកន្លល់ងស្ងងៀមស្ងាត់ដូចជានៅវេសស្ស ឬនៅផ្ ទះ ហើយការអប់រំគឺជា កត្តតាដលៃមិនអាចខ្វះបាន ដទើមបើយកមកប្សក្ខតប្បជាជងជាមួយនឹងស្សុតិកម្ពុជាវ័យ កិច្ចមេដងទំ ទៀត មិនថាក្នុនងការស្ស ងែរកការងារក្ខនុង ទីក្សុង រោងចក្ស ឬក៏ការិយាលំយន់ោះទំពេវ វាជាការបង្ហាញឲ្យយដឹងថា អូនកដលែចរដឹងច្បូរ និតមានការឲ្យយតម្លាស់ច្បែរ នៃនៅក្នុនុងពិភពការងារ។

តួយ៉ាងជាក់ស្ តងៃ បច្ចុច្ចប្ បន្ ននេះអ្ នកដលែជាគំរូសាកសមបំផុត ដលៃបាន ដរើរតាមគន្ លងស្ ត្ រីសម័យបុរាណ ន**ោះគឺព**្រះវរាជមាតា នរ ោត្ តម មុនីនាថា ទ ្បាងមានព្រះបញ្ញញ្ញាញាណ មានការអប់រំ និងមានការយកចិត្ តទុកដាក់យ៉ាងមុតមាំទ ៅ លរើគម្ រ ោងអភិវឌ្ ឍសង ្គម ដលែផ្ ត ោតទ ៅលរើការលរើកកម្ពស់ជីវភាពរស់ ន ៅរបស់ប្ រជាជនខ្មមរំ ជាពិសសេស ្ គើ ឲ្យយកាន់តប្ ែរស្រើរឡូវើង។

ព្រះមហាក្ សត្សីនៅក្ នុងពិភពសម័យទំនបើ គឺជាការរួមចំណកែនៅក្ នុងកា រិវិវត្ តន៍តួនាទីរបស់ស្សុ តីកម្ ពុជា ដលែ អ៊ីណូ ដូ បានជួបប្ រទះនៅក្ នុងកិច្ចច ការប្ រចាំថ្ ង វ៉ៅ វ៉ាក៏ជារឿងដលៃជួយលើកទឹកចិត្តតស្សុ តីកម្ ពុជាវ័យក្ មងេ ឲ្យយបន្តតដំណើរលើផ្លូវនេះ ដើម្ បីបង្ហាញពីបុគ្គលិកលក្ ខណៈពួកគេ ក្លាយជាមនុស្សមានការអប់រំ និងបន្តតអភិវឌ្ឍត្ននាទីសំខាន់នៅក្នុនុងវប្បធម៌ប្ រ ទសេពួកគរ

The hot sun beat down on Seyla's long, silky hair. She was getting tired and yawned and stretched as she felt the fat roll of dollars in her belt. It had been a good day of smiling for tourists' pictures.

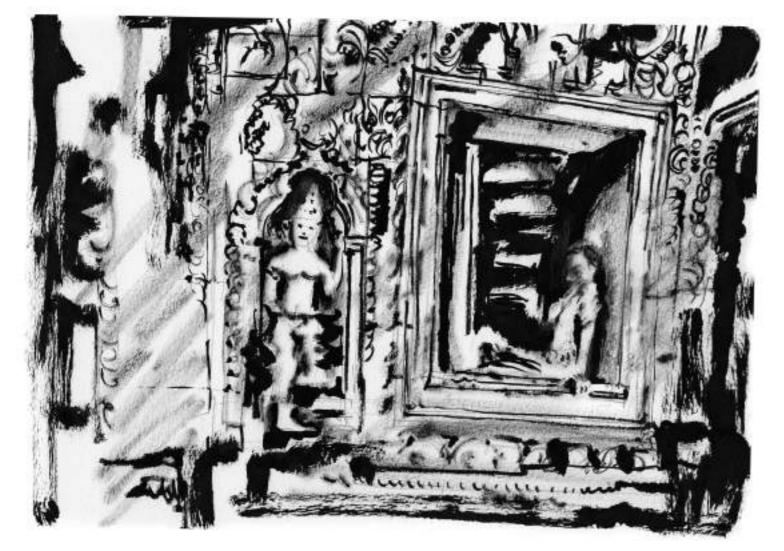
ពន្្លលឺព្រះអាទិត្យយដ៏សនៃក្នុដ្យោបានចាំងចងែមកល្រើសក់វងៃ ដលែមានពណ៌សូត្ របស់សិលា។ នាងកំពុងតអែស់កម្មលាំងសុរាប់ ហ្វើយក៏បានអង្គគុយសន្ធផឹងជូរីង និងស្ងោប ស្ទាប់តនៃាងមានអារម្មមណ៌ថា មានលុយមូលមួយដុំន្យៅក្នុនុងចង្ក្រះ ខ្ទស់កែ្មរវាត់របស់នាង។ វាគឺ ជាថ្ងង់ដែល្អមួយ ព្រារពេញទ្រៅដោយសុនាមញញឹម សម្ទាប់ភិញ្ញៀវទសេចរក្ខន្ងងការថត្លូប។

They liked posing with a beautiful little Apsara at the ancient temple of Angkor. And, it made her feel useful to make money so her family could buy food. But in her heart, she wasn't happy. She knew something was missing. Every day, the tourist ladies asked why she wasn't at school. If it was morning, she told them she went in the afternoon. And if it was afternoon, she said she went in the morning. This wasn't too far from the truth. She had gone to school, but only for a little while. She enjoyed learning, but she quit because she couldn't see how it would help her in her life.

ពួកគច្ចេលចិត្តតឈរថតរូបជាមួយនឹងរូបអប្សសារតូចចរុឡឹង ដ៏សរស់ស្អាតតាម បរាងគ្គបរាសាទបុ រាណនៅបរាសាទអង្គតរ។ ហើយនះធ្វេរើឲ្យយនាងមានអារម មណិថា អាចជួយឲ្យយនាងរកលុយ សម្ រាប់គ្នាសាររបស់នាងទិញម ហូបអាហារបាន។ ប៉ុន្មត នៃៅក នុងចិត្តតនាងវិញនាងមិនសប្បាយ ចិត្តតទ្ប្រើយ។ នាងបានដឹងថាអស៊ី១បានបាត់ បង់អស់ហរើយ។ រៀងរាល់ថ ្ងង់ ស្មរត្តីភិញ្ញៀវទ សេចរត់ងៃតស្អែរនាងថាហត្ថេអស៊ីបានជានាងមិនទ ៅ សាលារៀនសូត ្ រនឹងគ។ ប សនិនបរើជាពលេព រឺក នាងបានឆ្ល លើយប្បាប់ទ ៅកាន់ ពួកគាតិវិញថានាងទ ៅរៀនពលេរសៀល ហ ើយប សិនបរើជាពលេរសៀល នាងបានឆ្ លើយប្បាប់ពួកគាត់ថានាងទ ៅរៀនពលេព រឺកៗចម ្ហើយនេះមិនពិបាកជ ្រើពកេឡូរើ យ។ ជាការពិតណាស់ នាងធ្មលាប់ចូលរៀនដរែ ប៉ុន្មតបោនតម្លេយរយៈ ខ ្លប់ប៉ុណ្ ណ ោះ។ នាងពិតជាចូលចិត្តតរៀនសូត រូវអាចជួយជីវិតរបស់ នាងយ៉ាងដូចម ដចេទ ៅ។ When the sun grew stronger, she walked to the shade in the shelter of the arcade. She always went to the same corner, next to one of those lovely ladies in stone who was adorned with jewels and a shining gold maket on her

នៅពេលេដលែពន្្ លីព្រះអាទិត្ យកាន់តកែ្ដៅខ្មែលាំងឡូើង នាងបានដរើរចូលទៅជល្អក ម្មល់ប៉នៅក្នុង៥វ៉ែប្សាសាទ។ ជាទូទៅ នាងបានទៅចូរកន្ៅជល្អងដដលែខនៅជប់ នឹងស្សុត្តីគួរឲ្យយស្សុឡាញ់ទាំងនទោះ នៅក្សាមេថ្មមហ្សាសាទ ដលែមានពាក់គល្រឿង អលង្ការ និងទួលម ក្នុដពណ៌មាសយ៉ាងភ្លឺនៃៅល្រីក្បាលរបស់គាត់។

Her grandma knew many stories about these ladies and had told her they would entertain the king by dancing and singing for him, and he would choose the most beautiful as his favorite. He would give her jewels and other rich gifts.

Seyla nibbled her roll of rice and thought about how fortunate they must have been to be beautiful and have so many pretty clothes like Sokha. She had moved to the city but would sometimes return to her village covered in jewels, dressed in fancy clothes and wearing colorful shoes with the highest of heels. Imagining the beautiful clothes she would have bought, Seyla slowly drifted off to sleep.

ជីដូនរបស់នាងដឹងរឿងរាវច[្]្រើនអំពីស្្រុតីទាំងន**ោះ ហ**ើយបានប**្**រាប់នាងថាពួក គាត់អាចធ្្សើឲ្យយស្្ដថេ សប្សាយចិត្តតដោយការច្បាៀងរាំឲ្យយព្រះអង**្**គទត ហើយព្រះ អង**្គអាចជ**្បើសរើសអុនកដលែស្អា តជាងគប់េំំំំំំំំង ធ្វើដែរអ្វិនកដលែព្យះអង្គគពញេ ចិត្តព ស្វិដចេអាចឲ្យយគ្សឿងអលង្ការ និងរង្វាន់មានត មុលផ្ទៃសងេទៀតដល់នាងទៀត ផង។

សិលា យកដចៃ្ចចិចចាប់បាយជាដុំ ហើយបានគិតថាពួកគាត់ពិតជាមាន សំណាងខ្មលាំងណាស់ដលែមានរូបសម្ បត្ចតិស្សស់ស្អាត និងមានសម្មល្បិកបំពាក់ ស្អាតជាច្សើនដូចជា សុខា អញ្្ចចឹង។ នាងបានផ្លាស់ប្ ដូរទៅស់នេៅឯទីក្នុរងបាន ហើយប៉ុន្មតយ្ហែរម្មដងៗ នាងបានមកលងេភូមិរបស់នាង ពាក់សុទ្ធធត្វគ្មរឿង អល ង្កការពញេខ្ លួនពាក់សម្្លល្បិកបំពាក់ទំនបើបៗ និងពាក់ស្បាក់ជើងកងែពណ៌ ស្សស់ស្អាតណាស់។ ន្រៅ ពលេនឹកស្សម៉ែឃើញបានទិញសម្្លល្បិកបំពាក់ស្អាតៗ សិលាបានភ្លាំកិជិតដកេលក់មួយភាំង។

"Do not think that beauty is really so important," a sweet voice whispered next to her. Seyla opened her eyes, startled. She spun around: the stone lady was actually speaking to her!

> ស**្**រាប់តម៉ោនសំឡូងេដ៏គ**្**រលួចន**ៅជិតនាង "កុំគិតថាស**្អាត ពិតជាសំខាន់ខ**្**លាំង មនែនោះ"។ សិលា ភ**្**ញាក់ព្រះើត ហើយបើកភ**្**នកែរបស់នាង។ នាងបានម**ើលជុំវិញ៖ ស**្សុតិនទៅក**ុនុងថ**្មជាអ**្**នកដលែបាន និយាយមកកាន់នាងបុរាកដមនែ!

Seyla asked in a scared voice, "Who are you lady?"

"My name is Mera, and what is yours?" "I'm Seyla," she stammered.

"Why aren't you at school?" "I go in the afternoons," Seyla responded automatically. "That's not really the truth, is it?" Mera said. Seyla lowered her eyes and felt ashamed.

សិលាបានសួរដោយសំឡុងេញ័រមាត់ទាំងភំយខ្លលាចថា "ត**ើអ**ុនកជានរណា?" "ខ**្**ញុំ ឈុមេោះមរ៉ោ ហ**ើ**យក**ុមួយឯងវិញ?" ហ**ើយសិលាបានឆ**្**លើយទាំងត**្**រដិតថា "ខ**្**ញុំឈ្ទមោះសិលា"។ "ចុះ ហត្ថេអិបានជាក្មមួយស្មី អត់ទៅៀន?" សិលា ឆ្លាំបើទាំងចាំសុទាត់ថា "ខ្ញុញ៉ំទៅសៀនពលេរសៀល" ហើយមង៉ាបានតបវិញ ថា "កុមួយនិយាយដូចជាអត់ពិតសោះ មនៃអត់?"។ សិលា ដាក់ភ្ នកែចុះបន្ទតិច និងមានអារមៈ្មណ៍ខ្មាសអៀនខ្លលាំង។

"I go sometimes, lady. But, I have to work to earn money so my family can buy food" Seyla replied. Mera asked, "Are you sure you can't find time?" Seyla did not answer.

She knew she could find time if she tried. So, she offered another excuse. "There's no point to school, especially for a girl."

Mera did not look pleased, so Seyla tried to change the subject. She asked, "Were you a queen, lady?" Mera shook her head and smiled, "No, I was a handmaiden to Jayarajadevi the queen, wife of Jayavarman VII, the greatest Khmer sovereign that ever was." Seyla said, "I know who she is. There's a picture of her in the Preah Khan temple. She was beautiful, the most beautiful of all."

"No, she was not the most beautiful of all," replied Mera. "How do you know that? The king only chose the most beautiful," insisted Seyla. "I know because I was there," said Mera in a soft, sad voice. Seyla asked, "Weren't you happy, lady?" Mera replied, "At first, I was. The palace seemed wonderful, but soon another very beautiful arrived and took my place. Then I was assigned to serve girl the princesses, and I was sad because all they seemed to care about was beauty."

សិលាបានឆ្លេបើយវិញថា "ចាសអ្្ននកមីង ពលេខ្លល់ខ្លញ្ជុំទៅរៀន ប៉ុន្ទតខែ្ញាំត្ូរុវតផ្ទៃ្វើកែរ ដទើម្បីរក លុយយកមកទិញមហ្សបអាហារឲ្យយក្បុសាររបស់ខ្ញញ់។ ម៉ាបានសួរថា "តរើ កុមួយចប្រាស់ហរើយថាកុមួយពិ តជាអត់មានពលេមនែ?" សិលា មិនបានឆ្លេលើយតបវិញឡូើយ ព្រះោះនាងដឹងថានាងអាចមានពលេប្ រសិនបរើ នាងពេយាយាម។

ដូច្នេនេះ នាងរកហត្ថេផលផ្ទេសងេមកដោះសារ។

"ទ ៅរៀនដូចជាអត់ដឹង ថាដ់ើម្បីអីផង ជាពិសសេ ក ្មងេស្៊ី"។ មរ៉ា មលែទៅអត់ ពញ្ចេចត ្តនឹងចម្ លេខែយនេះសោះ ដូច្ នេះ សិលា ព្យាយាមនិយាយប្ដូរប្ ធានបទអ្វី ៨្សាង។ សិលា សរថា "តរើអុនកមីងជាមុចាស់ក សត្សីមនៃទេ?"

ម់វ៉ោ អង្្អអល់ក្្បាលរបស់សិលាដ្យោយញញឹម ហ្វើយឆ្្លេ ើយថា "ទក្មេមួយ មីងគឺជា ឋិវាររបស់ព្រះនាង ជ័យរាជទជី ដលែជាព្រះមហ្សើរបស់ព្រះបាទជ័យវេ្មមំនទី ៧ ដលែជាស្ងេចខេ្មជំរង់អស្ចារ្យយបំផុតគម្មានគូ ប្រវៀប"។

សិលានិយាយថា "ខ្ញុញ្ជុំសុគាល់គាត់។ មានរូបចម្លាក់របស់គាត់នៈៅល្បើបរាសាទព្រះ ខ្ញុំន។ គាត់ពិតជាស្អាតខ្លួលរ៉ែណាស់ ជានារីស្អាតជាងគប់ផុតល្បីសអុនកណា ទាំងអស់"។ មវ៉ា ឆ្លាល្រើយថា "ទគោត់មិនមនៃជានារីស្អាតជាងគប់ផុតល្បីសអុនកណា ទាំងអស់ឡូើយ"។ សិលាទទូចសួរបញ្ជុជាក់ថា "តទើមចេបានជាអុនកមីងដឹង" ព្រះោះអី ស្ជដចេជ្យសើសស្រើសតនៃា រីស្អាតជាងគប់ផុតប៉ុណ្ណណ្រោះ។ មវ៉ានិយាយ ដោយសំឡូងេទន់ទាំងមិនសប្ចបាយចិត្តតថា "មីងដឹងដោយសារតអ្វែនកមីងនៈៅទី នពេះ"។ សិលាសួរទៀតថា "តទើងខ្លួនកមីងសប្ចបាយចិត្តតអត់ពលេនេះ" មវ៉ាឆ្លាលើយថា "ដំបូងទួលើយ អុនកមីងពិតជាសប្ចបាយខ្ញុលាំងណាស់។ ព្យុះរាជវាំងពិតជាស្អាត អស្ចារមួយជំនុំ ប៉ុន្មតម្លើនយូប៉ុន្មមានបន្ទទាប់ពីនពេះ មាននារីដ៏ស្សស់ស្អាតបំផុតមុនាក់ ទៀតមកដល់ ហេលេបានដណ្ឌដទើមយកតំណង់របស់អុនកមីង។ បន្ទទាប់មក អុនក មីងត្បូវបានគេចោត់តាំងឲ្យយទៅបទ្សលើ ព្យុះនោងមុចាស់ ហេលីយអុនកមីងពលេនេះះពិត ជាស្កាក់សៅខ្ញុលាំងណាស់ពីព្យុរពេះអូវី២ដលែតយកចិត្តត ទកដាក់មានតំសម្បស់ស្អាតប៉ុណ្ណណាពាល់ពាន់ហាណាលាន់"។

"But later, I was assigned to serve the future queen, Jayarajadevi. It was with her that I learned beauty is not enough to find happiness and success. It is more important to read and write, to know about our rich culture and other cultures. And to know how to think and resolve problems in life." "But really," Seyla said. "Jayarajadevi was beautiful, wasn't she?"

"Yes, Jayarajadevi was beautiful, very beautiful." Mera replied. "But above all she was educated and intelligent. She studied a lot you know. She knew the ancient language of the Sanskrit and had read the great stories in history. And that's why the king chose her – not because of her beauty, but because she was educated, sensitive and courageous."

Seyla was determined to defend her theory and said, "But the king grew tired of her and married a more beautiful girl, didn't he?" "Absolutely not, he was always dedicated to her," said Mera. "She had to display great courage when the king was forced to go away to fight a war. He left her on her own for a long time."

"ប៉ុន្ទតកែ្របោយមកទៀត មីងត_្រូវបានគចោត់តាំងឲ្យយទៅបេទរ្ ទើបចាស់ក្ សត្ រីថេ្ មី ឈ្មេោះ ព្រះនាងជ័យរាជទជី។ ហេ យនៅពេលដលែមីងនៅជាមួយព្រះនាង ទហើមីង បានរៀនសូត្ រដោយដឹង ថាសម្បស់សំ អាតតម្លែយមុខគឺមិនគ ្រាច់ប្រាន់សម្បាប់ ការស្ វ៉េងរកសុភមង គល់ និងភាពជាតិ ជ័យឡូ ើយអេ្មី១ដល់សំខាន់ខ្មល់ងជាង នេះទៅទៀត គឺការចេះអាន ចេះសរសរជនិងយល់ដឹងអំពីវប្បធ ម៉ដ៌សម្បូបបែរបស់យទើង និងវប្បធម៌ផ្សសងេទៀត។ ហេ យត្បូវចេះអាន ចេះសរសរជនិងយល់ដឹងអំពីវប្បធ ម៉ដ៌សម្បូបបែរបស់យទើង និងវប្បធម៌ផ្សសងេទៀត។ ហេ យត្បូវចេះគិតគូរ និងដោះស្បាយបញ្ហ្ហា នេក្ខេងដីវិតរបស់យទើង ទបើបជារឿងដល់សំខាន់ខ្មល់ងបំផុត។" សិលានិយាយ ថា "ពិតជាអញ្ចចឹងមនែ" "ព្រះនាងជ័យរាជទជី ជានារីដ៍ស្អអាតបំផុត អញ្ចចិងមនៃ អត់អ្នតកមីង" មជាបានឆ្លេលើយថា "ចាសក្មមួយ ព្រះនាងជ័យរាជទជី ពិតជានារីដ៍ ស្អាតបំផុតមេនៃ គឺស្អាតខ្មល់ងណាស់។ "ប៉ុន្មត់អំពីវិដែលអស្ច ចារួយជាងគល់ផុតរបស់ ព្រះនាង គឺព្រះនាងបានរៀនសូត្ រុខ្ ព្រស់ និងមានប្បាជញ្ញាឆ្លលាតវាងវ៉េ។ តេក្មមួយដឹង ទេ ព្រះនាងបានរៀងសូត្ រួចប្រើនណាស់ ហេ យចេះភាសាបុរាណ គឺភាសា សំសុក្សិត និងបានអានរឿងល្អអស្ចចររួយជាច្បូរ នៃ

នេះៅក្ នុងប្ វិត្ត គឺសាស ្មាំ ត្រៅ ហើយនេះ គឺជាមូលហេតុេដលែព្រះមហាក្ សត្ រជ្ញេរើស រើសយកព្ទះនាង គឺមិនមនេដ ោយ សារតសែម រស់ស ្អាតរបស់ព្ទះនាងឡើយ ប៉ុន្ តដែោយសារតពែ្ទះនាងបានរៀន សូត្ រខ្ ពស់ ឆ្លាាតវាងវិនិងមានសចេក្ ដីក្លាហាន"។

សិលាលងៃសូវការពារទ**្**រឹស្្ដីរបស់ខ្មលួន ហ**ើយនិយាយថា "ប៉ុន**្មតសែ្ដចេមានការ ធុញទ**្**រាន់នឹងព**្**រះនាង ហើយរៀបការជាមួយនឹងនារីស្អាតជាងគាត់ មនៃអត់ អ្ នកមីង? មជ៉ានិយាយថា "មិនមនៃទកេ្មួយ ព្រះអ ង គត់តែសេ៍្មកោះសំុមគ**្**រចំព**ោះតំ ព្**រះនាងប៉ុណ្ណណោះ"។ "ព្រះនាងត្លូវតំបែង្ហហាញសចេក ដីក្ លាហានខ្ពស់បំផុតន**ៅពលេ ដលែស្**វាមីព្រះនាងត្លូវទៅធ្វើសង្្រគាមន**ៅទីឆ**្ងងាយពីព្រះនាង។ ស្វាមីព្រះនាង ទុកព្រះនាងឲ្យយន**ៅក**្នុងព្រះរាជវាំង ដោយខ្មលួនឯងក្នុងរយៈពលេជាយូវទម្រាំមក វិញ" ។

Seyla asked, "And what did the queen do?" "She devoted herself to helping her people," said Mera. "She gave rice to the poor, didn't she?" said Seyla. "Yes, she did, but she knew that having a full stomach is not the only important thing.

You need to nourish your mind as well as your body.

Jayarajadevi gathered together all the orphan girls and entrusted them to a community of nuns who educated them," said Mera.

សិលាសួរថា "គេីម្ ចាស់ក្ សត្ បីបានធ្្លេ ដែរ្ ខែ លះ?" មង់ាឆ្ លេើយថា "ព្រះនាងបានលះ បង់ខ្ លួនឯងដទើម្បីជួយដល់ប្ រជារាស្ស ត្រាបស់ព្រះនាងដោយមិនគិតន ឿយហត់ "។ សិលាសួរទៀតថា "ព្រះនាងឲ្យយស្សារអង្គគរដល់អ ្នកក ្ មនៃអត់"? មរ៉ោឆ្ លេើយថា "ចាស ពិតមនៃហ ើយ ប៉ុន្មតព្វេ រះនាងដឹងរ ឿងសំខាន់មិនមនៃមានតកែរបំអតែ ក ្ រពះន ោះទ ។ ក ្មួយត្ រូវត ដែសខាត់ចិត្ តរបស់ក ្មួយ រួមទាំងខ្ លួនរបស់ក ្មួយផង

ដំរៅ មវ៉ោនិ៍យាយថា "ព្រះនោង ជំយរាជទជី បានប**្**រមូលយកក**្**មងេស្ស៊ីកំព**្**រា ទាំងអស់និងឲ្្ចយពួកគទេៅល**ោ** កយាយជីនៅក**ូនងសហគមន៍ជាអ**ុនកបង្ហាត់ បង**ា**ៀនពកគ"។

"Did she die young?" asked Seyla. Mera just nodded sadly. "And did the king take another wife? Did he choose a beautiful or an intelligent one?" asked Seyla. "Come now, Seyla, haven't you been listening? You are smart, and I know you understand what I am telling you. It's fine to be beautiful, but it's more important to be smart and to be able to care for yourself and others. Jayarajadevi was beautiful, clever and educated, but it was her intelligence that led King Jayavarman to marry her and love her right to the end."

"សិលា សួរថា "តេើព្រះនោងស្្លាប់ទាំងនេៈៅក្មមងេមនៃទេ"? មជាបានងក់ក្បាល ទាំងមុខក្សៀមក្រុំ។ សិលាសួរទៀតថា "អញ្ចំងឺ តេើស្សាមីព្រះនាងយកព្រះ មហសើទៀតដវែឬទេ? ហរើយថាព្យះអង្គ ជ្រើសរើសនារីដលែស្អាត ឬក៏នារី ឆ្លាាតវាងវ៉េ? កុម្មុយសិលា ម៉ចេក៏អញ្ចំងឺ តរើបានស្អដាប់មីងឬក៏អត់ ម៉ញ្ហេ្ននឹង? ក្មមួយជាក្មមេងឆ្លាក ហរើយអ្ននកមីងដឹងថាក្មមួយយល់អ្ហីដល់អនុតមីងកំពុង និយាយ ប្បាប់កុមួយ។ ប្បសិនបរើកុម្មួយជានារីស្សស់ស្អាតក៏មិនអីដវែ ប៉ុន្តតអ្ហើដលែសខាន់ ខ្លួលាំងជាងនេះទៅទៀតនេះ គឺត្បូវឆ្លាលាតវាងវ៉េ និងមានលទ្ធធភាពអាចថវែក្សា ខ្លួលនឯង និងអនុត្រដំបើ "ព្យានេះនាង ជួយរាជទំងឺ ជានារីដ៍ស្សស់ស្អាត ឆ្លាលាតវាងវ៉េ និងបានរៀនសូត្បខេ្ពស់ ប៉ុន្តតអែ្

Seyla said, "And you, Lady?" 'I had the greatest fortune one could hope for in life. When I was with the queen, she gave me the opportunity to study," replied Mera. "Why study?" asked Seyla. "So you can attain a power that will live much longer than beauty." Seyla was still confused. "I don't know what you mean by power." "When you have an education, you have the power of knowing who you are, what you want and how to achieve it. This is true for bothboys and girls," replied Mera. Seyla asked, "Do you mean I should go to school? The Chbab Srey says that women have little importance and shouldn't speak their minds.

So what's the point of going to school?" Mera replied, "That's the way it was in the past, but no more. At school, you learn skills that will enable you to succeed in your life. Studying opens your mind and heart. There is no limit to what you can learn.

As you become educated, you see a path to a successful future; one where you are safe, appreciated and loved. "Seyla, an education can transform you into a queen – a new kind of queen who is prepared to live and succeed in today's world. Wouldn't you like to be a modern queen? Think about it, Seyla."

សិលាសួរថា "ចុះអ្្នេកមីងវិញ" មជ៉ាឆ្្លាលើយថា "មីងមានសំណាងដំល្ អប់ផុតមួយ អាចចាត់ទុកថាជាក្្ដីសង្្ឃិ មសម្មាប់ជីវិតដូវែ។ ន្រៅពលេដលែមីងន្ទៅបម្មរ្ើ ម្ទាស់ក្ខុសត្សី ព្ទះនៅងហានផ្ទដល់ឱ្យកាសឲ្ទយមឹងបានរៀ នស្ថត្ត«រ"។ សិលាស្តរថា "ហត្ថេអៈ្មីចាំបាច់រៀនស្ងួតៈព្រ្ទៈ(ើអី"? "បេីកៈមួយបានរៀនស្ងួតៈ កៈមួយអាចទទួលបាន អំណាចមួយដលៃជួយឲ្ទយក្ខមួយរស់ន**ៅហ៊ុនវងៃជាងសម**្មរស់ទ**ៅទ**ៀត ដឹងអត់"។ សិលានៅតម៉ែនទ៉ាន់យល់ច្ចប៉ាស់ "ខ**្**ញាំមិនទាន់យល់ទេ ថាតទើរស៊ីជាអំណាចទទៅ អ**្**នកមីង?" មវ៉ោឆ្្លាលើយថា "ន្ទៅពលេដលែក្ទមួយហានទ្រៅរៀនស្ងួត្ រុក្ខមួយមាន អំណាចដលែក្ទមួយអាចដឹ ងថាខ្លាំលនឯងជានរណា អ្យីដលែក ្ទុំយចង់បាន និងរបស្យេ ដំលេអាចទទលអ្យីដលែក ្ទុមយចង់បាន។ នេះគឺជាការពិតអាចក**ើតទូ្រើងទាំង សម**្សាប់ក**្**មងេប្បុស និងក្មមងេស្៊ី។ សិលាសូរថា "តរើអៈ្ននកមីងចង់និយាយថា ខៈ្ញាំតួរតទែ្រសោលាររៀនមនៃទ?េ ចៈ្ចបាប់សៈ្មី និយាយថាសៈ្មេតីមិនសូវមានសារ សំខាន់ប៉ុន្មមានទេ ហេីយមិនគួរបញ្ជុំចញ្ជេតំនិតយរោបល់អ្វីឡូើយ។ ចុះបេីអញ្ញុំចឹង តទេទៅសាលារៀនដទើមបីអ៊ីវិទៅ អនុកមឹង"? មរ៉ោ ឆ្លាលើយថា "នេោះគឺជាគំនិតពីបុរាណ ប៉ុន្តតឥែឡូវគលេងៃគិតអញ្ជូចឹងហេីយ។ ការទៅ សាលាររៀនកុមយឋានរៀនជំនាញដលៃអាចឲ្យយកុមួយទទួលឋានភាពជាគ្រជ័យន្ៅកុន ងជីវិតរបស់កុម្មយ៍។ ការសិក្ខុសាជ្ជយប្រើកចិត្តតគំនិត និងការគិតរបស់ កុម្មយកាន់តផែឡូើង។ ការសិក្ សាគីគុមានដនៃកំណត់ឡូើយ។ នៅពេលដលែកុមួយ កុលាយជាមនុស្សចេះដឹង កុមួយអាចម**ើ** លឃ**ើញផ**ុល្លដេើរទៅរកភាពជំោគជ័យន**ៅ ពលេអនាគត ដលែជួយមានសុវត**ុថិភាពការក**ោតសរស**ើរ និងមានក[្]ដីស^{ំ្}លោញ់" ។ "សិលា មីងសូមប**្**រាប់ក**្**មួយឲ្្ចយដឹងណា អប់រំអាចធ្លែវ ើឲ្យយក្មមួយក្មលាយជាម ចាស់ក្ខស់ត្ រី បានណា ដលែជាម្ិចាស់ក្ខសត្ រីថ្មីមីមួយដលែត្ រៀមខ្លួលនូវចរាល់ក្ខនុងការរស់ន ៅ និង ទទ្ធ លបានភាពជាគេជ័យនៅក្នុនុងជីវិតរបស់ក្នុមួយក្នុនុងសម័យនេះ។ ត្រីក្នុមួយម៉ឺនចង់ក្នល់ាយជាម្ទាស់ក្ទុសត្វ ីវទំនបើមទអើ? សាកគិតវាមលើល់ សិលា កុមយ៍"។

Yes, thought Seyla as she stretched and woke up. She turned towards the lady in stone. She was still there, with her secret smile, but motionless. It had all been a dream. But, she knew that Mera was wise and spoke the truth.

ចាសអុនកមីងខ**្**ញុំគិតសិន សិលាក៏ភ**្**ញាក់ដឹងខ**្**លួន ហ**ើយពត់ខ**្លួន។ នាងបានងាក មលេស្រុត្តនេះៅក្នុនុងថ**្**មន**ោះ។ ហ**ើយនិយាយថា "គាត់នេះៅតសែ្ថិតនេះៅក្នុងថ**្**មដ**ោយ** ស**្**នាមញញឹមដ៍អាថិកំបាំង ប៉ុន**្**តអែត់មានចលនាស**ោះ។ ទាំងអស់សុទ**្ធធត់ជាការ យល់សប**្**តិ ប៉ន**ុតស៊ែលាបានដឹងថា ម**វ៉ោ ពិតជាឆ**ូលាតវាងវ**ៃនិងនិយាយការពិត ទាំងអស់។ She had liked going to school even though sometimes it was hard work and she had to do homework every day. She enjoyed learning and felt important when she was studying. She never thought about becoming a queen before. But, it sounded exciting to become a modern queen who was smart, educated and ready for today's challenges. She was sure of it. Tomorrow, she was going back to school.

ចាប់តាំងពីពលេនេោះមក សិលាចាប់ផ្ដុះើមចូលចិត្តតទៅសាលារៀន ទោះបីជា ពលេ ខ្លលះ វាគឺជាការងារពិបាកសម្សាប់នាងក៏ដោយហើយនាងត្ូរវត្តធ្វែវើ លំហាត់ កិច្ចចការផ្ទះជារៀងរាល់ថ្ងង់នោងបានចូលចិត្តតនឹងការសិក្សហើយមាន អារម្យមណ៍ ថាសំខាន់នៅពលេអ្ទនកកំពុងសិក្សហា ពីមុនមក នាងមិនដលេធ្លលាប់ គិតចង់ក្សាយ ជាម្ចាស់ក្សត្វីឡូើយ ប៉ុន្តតំស្វែដាប់មលើលទៅពិតជាមានអារម្មមណ៍ រំភបើណាស់ក្នុង ការក្សាយជាម្ចាស់ក្សត្វីសម័យទំនបើបដលែមានប្សាជញ្ញាឆ្លាលាតវាង វ៉េ មានការអប់រំ ខ្ចាស់ និងត្បៀមលក្ខណៈរួចរាល់សម្ទាប់ដោះស្វាយបញ្ហ្ហា ប្យឈមនាពលេ បច្ចេចប្រនន្ទនេះ។នាងបានយល់ច្ចបាស់អំពីសារសំខាន់នកែរ សិក្សា។ ថ្ងង់ស្អែក់កំឡូងនាងបានត្វេឡប់ទ្រៅសាលារៀនវិញ។

Marilia Albanese - Professor of Hinduism and Buddhism at the University of Cardinal Colombo of Milan, holds a degree in Sanskrit and Indologie and has conducted several studies on the Indian culture in India as well as neighboring countries. Deeply involved in seminars, conferences, cultural consultancies, including the organization of study visits to Asia for FAI, Italian Environment Fund, she is the author of several publications and television scripts. In love with Cambodia ever since her first trip in 1992, she has continued to visit the country to deepen her knowledge and has published *The Treasures of Angkor, Angkor - Splendors of the Khmer civilization*, Cultural Travel Guide of Angkor, all edited by White Star.

ម៉ារីលៀវ អាល់បានីស ជាសាស្្រុត្នាចារ្ម្ជយផ្ទុនកែសាសនាហិណ្ ឌូ និងសាសនា ព្រះពុទ្ធ នសោកលិវិទ្ធុយាលំយខាឌីណលកូឡូមប្ត មីឡាន (University of Cardinal Colombo of Milan) ទ ទួលបានសញ្ជាប់ត្រាច្រាងផ្ទុនកែភាសាសំសុក្សិត និងវប្បធម៌ឥណ្ឌខា បានធ្វេកែករសិក្សសាទៅលើវប្ បធម៌ឥណ្ឌខានៅក្នុនងប្បុរទសេឥណ្ឌខា ក៏ដូចជាប្បុរទសេជិតខាងផងដំរៅ គាត់បានចូលរួមយ៉ាងសកម្មមទៅ លើសិក្ខខាសាលា សន្ទនិសិទ ការពិគ្រប្រាយប្រស់ពីវប្បធម៌ រួមមានទាំងការរៀបចំទស្ស សន្តកិច្ចចសិក្សានៅតំបន់អាស៊ី និងមូលនិធិបិរិស្ថថានអ៊ីតាលី (FAI) ។ គាត់គឺជាអា្នកនិពន្ធធ្វើការបោះប្រាប់អំពីវប្បធម៌ រួមមានទាំងការរៀបចំទស្ស សន្តកិច្ចចសិក្សានៅតំបន់អាស៊ី និងមូលនិធិបិរិស្ថថានអ៊ីតាលី (FAI) ។ គាត់គឺជាអា្ននកនិពន្ធធ្វើការបោះពុម្យក់ផ្សាយជាចូរើន និងអត្ថមបទរបស់សុថានីយទូរទស្សសន្ធផងដំរៅ គាត់មានចិត្តតស្វលោញ់បុរ្ ទសេកម្យ៉ាជា តាំងតំពីការមកលងេដំបូងនៅ នេះ ប្រជាជា តាំងតំពីការមកលងេដំបូងនៅ នេះ ក្រាជាដូចចំប្រាប់សុខការនៃចំណេះដឹងឲ្យយឋានជួរនៅជ្យរះ ហាស៊យ ក៏បានបេរៈពុម្យពសៀវភាពមួយចំនួនដូចជា កំណប់ក្បុរងអង្គគារ អង្គគារ-អ៊ាយធម៌ខ្មមជំងំរុងរឿង មគ្គគុទសេក៍ធ្វ វើណែរើវប់បូបធម៌នំអែងគ្រា ដល់សៀវភាពម៉ាន់នេះ ត្រូវបានកសែមប្រលដ្ឋកាល់ស ។

Jacopo Stoppa - Professor of Art History at the State University of Milan. He has curated a number of art exhibitions.

Under the pseudonym of Jack Tow, he has illustrated many books: The Sforza Castle, Versailles en aquerelles, Ululò il lupetto che non vuole andare a letto, Essere gatto e tempo, among many others, all published by Officina Libraria.

ចាកូប៉ូ ស្ត្រប៉ា ដាសាស្្រុតាចារ្្ចបានបៃ្មវាឥ្តិសិល្្បៈនិសោកលិទ្ធិ បាលំយរដ្ឋមីឡាន។ គាត់ជាអ្ននករៀបចំកម្មអិធីពិព័ណ៌សិល្្ដដោច្ស្រើនក្សរោមរហស្សនាមថា ជកេ ផូវ ។ គាត់បានគូររូបឲ្យយស់្សិវត្រៅជាច្្រើន។: The Sforza Castle, Versailles en aquerelles, Ululò il lupetto che non vuole andare a letto, Essere gatto e tempo.

Il Nodo Cooperazione Internazionale NGO

II Nodo គឺជាអង្គគការក្ ៅេដ្្ឋាភិបាលមិនសំដ ៅកេប្ រាក់ចំណញ្លេ ដលែបាន
បង្កើរើតឡូើងនៅប្ រុទសេអ៊ីតាលី នៅដ ើមឆ្ នាំ២០០៨ មានមិត្តតភក្ តិមួយក្ រុមបន្ទទាប់ពី
ពួកគបោនមកលេង និងស្មាត់នៅក្មេនុងប្ រុទសេកម្ពុជា។ តាមរយះការមកធ្វើទេស្សសនកិច្ច នេះ បាន
ធ្វើ ដែរ បាយពួកគ ដោប់ចិត្ត យ៉ាងខ្យល់ងទៅលើសោកណ្ឌំភាព និងវប្ បធម៌របស់ ប្ រុទសេកម្ពុជា
ហត្ថេដូចនេះ ហើយទើបបានជាពួកគសេម្ រុចចិត្ត ចូលរួមដោយ ស្មមគ្ រុំចិត្តត និងខិតខំប្ រឹងប្ រងៃទាំងចំ
ណះេដឹងនិងសមត្ថេភាពខាងផ្ នក់វិជ្ជជាដី ដើមប្បីរួមដំ ត្លាក្ នុងការអភិវឌ្ធលេន៍គម្ រោងការសម្បាប់
ប្រទេសកម្ពុជា។

Il Nodo មាននំយក្ខនុងភាសាអ៊ីតាលីថា " ចំណង " ដលែជាការចងភ្ជាប់រវាង តំបន់ភាគខាងក**ើត** និងភាគខាងលិច ដ**ោយការរៀបចំនូវដំនាញដំល**្**អបំផុត និងមានរួម បញ**្ចូលទាំងវប**្**បធ៌មរបស់ប**្**រទសេទាំងពីរ ដទើ្**បីបង**្កើតនូវអ**្**រីៗដលែថ្ និង ជីវិតដលែមាន លក្ខខណៈសម្បូបប់ប

II Nodo បានសហការជាមួយអង្គគការមួយចំនួនដលែកពុងតដៃណេើរការ ន**ៅក**្នុងប**្**រទេសេកម**្**ពុជាស**្**រាប់ ក្ នុងគ**ោលបំណងផ**្គល់នូវការឧបត_្ថម**្**ភដ**ើម្**បីធ្្វើអោយប្_រស្បើរ ឡូើង ទាំងការអនុវត្តតន៍នកែច្ចេសហ ប្_រតិបត្តតិការរបស់គម្្រោង។

II Nodo បានមរើលថ និងយកចិត្តតុកដាក់ដល់កុមារ និងយុវវ័យជាង បីពាន់ នាក់នរៅក្នុនុងប្ រុទសេកម្ពុជា៖ ដោយការជុំវញពួកគអេរោយផឹកទឹកស្អាត, ទរៅសាលារៀន និងរៀនពី របៀបនកែរធ្វេរតើការ។ គម្មរោង II Nodo បានអនុវត្តតតមគោលដៅចំនួន១៧ នរែបៀបវារៈសំរាប់ឆ្ នាំ២០៣០ ក្ខុនុងការអភិវឌ្ធជាន៍ ប្ទេកបដោយបីរភាព, ដល់ជាកម្មទិវិធីដល់មានសកម្មអភាព និង បង្ការើតឡើងសម្សាប់មនុស្ស, ភព៨នៃដី និងភាពរងរឿង ដលែបានត្ូរូវចុះហត្ថថលខោ នរៅក្ខុនុងឆ្ នាំ ២០១៥ ដោយរដ្ឋវាភិបាល ដល់មានសមាជិក ចំនួន ១៩៣ រដ្ឋ នរៅក្នុនុង អង្គគការសហប្ទរជាជាតិ។

II Nodo ធ្វេរើការនេៅក្នុងប្បទេសេកមៈពុជា ជាមួយនឹងគំនិតផៈតួចផ្ទុតទើម និងការ បណៈតុះបណៈតាលសមៈ្បាប់ក់្មងេជំទង និងកុមារដលែមានបៈ្សវត្ថិជួបនឹងការលំបាក។ គរោលដៅរបស់យទើង គឺជួយអោយពួកគមោនសុខភាពលៈ្ អនិងអភិវឌៈ្ធជនជំនាញ និងចំណរៈដឹង ដលែមានបៈ្បបោជន៍ ដទើម្បីអរោយ ពួកគអោចមានលទ្ធភាពគៈ្បប់គៈ្បាន់ ក់្មងការជួយដល់ អនាគតន គែ្បសារ និងបៈ្មទេសេជាតិរបស់ពួកគបោន។ រឿងនេះ បាននិពន្ធធទ្ធទ្រើងដោយលោកសាសៈ្មតាចារៈ្យយសិល្បៈខា្មម៉ាំមៈុនាក់ក្នុនងគេល

